

מגד ירחים

סי י ו ז

עלון חדשי להנחלת משנתו ומורשתו של מרן הראי"ה קוק זצ"ל ■ גיליון מס' 116 ■ סיון תשס"ט

על משנת הראי"ה מאת הראי"ה קוק זצ"ל

ישנם שני אופנים של דבקות, המתנוצצים באדם, האחד - הוא בא מצד התורה... והשני בא מצד עצמות הארת הנשמה, ביחוסה אל אור ה' בעולם. וישנם בכל פרטי הבחינות של אלה שני המינים של דבקות ד', המתנוצצים בנשמה, הילוקים לענין דרך השימוש שבהם, ולפעמים צריכים למונח דווקא מין אחד בשני. אורות הקודש ד, עמי תמד

התורה שקיבלנו בהר סיני בחג השבועות היא הדרך בה אנו יכולים לדבוק בה, הקב"ה אומר למשה: "כי לא יראני האדם וחי", אין דרך לראות וגם אין דרך להשיג את עצמותו יתברך, אך חסד עשה עמנו הקב"ה, נתן לנו את התורה, שהיא "דבר ה'", מי שלומד תורה דבק בה: "ובתוך כל הפרטים יחד נמצאת הנשמה האלהית של שכלול העולם, בחיים בחומר ורוח, בחברה וביחיד, וממילא נוקב האור ויורד גם כן בכל פרט ופרט" (אורות התורה ב, ב).

מלבד האור הגנוז בכל פרט מפרטי התורה קיים אור בנשמת כל יהודי, ומכיוון שהנשמה היא חלק אלוך ממעל, אור ה' מתגלה בה. האור הנשמתי הוא רחב, אין לו גבול, האור התורני המתגלה דרך אותיות הוא מוגדר. מרן הרב זצ"ל עוסק בהרבה מקומות בכתביו ביחס בין שני האורות הללו, האור התורני והאור הנשמתי

"מלאה היא הנשמה אותיות מלאות אור-חיים, מלאות דעה ורצון, מלאות רוח-הבטה ומציאות מלאה. מזוהר האותיות החיות הללו מתמלאות זיו-חיים כל יתר הדרגות אשר לבנין-החיים, אשר לכל שדרות הרצון, הדעה והמפעל, לרוח ונשמה, בכל ערכיהם" (אורות, ארץ ישראל, ז). בנשמת האדם הרבה אותיות, שהן כוחות חיים רוחניים וכוחות אלו משפיעים על כלל מערכת החיים של האדם. הרב מתאר את הפגישה בין כוחות אלו ובין מצוות התורה, המלאות גם הן אורות: "כשנגשים למצוה, המצוה היא תמיד מלאה זיו-חיים של כל עולמים, מלאה היא כל מצוה אותיות גדולות ונפלאות מכל תרי"ג מצוות התלויות בכל מצוה". כל מצוה קשורה ומחוברת לשאר המצוות, "תכף בגשתנו למצוה לעשותה מתגדלות כל האותיות החיות שבמהותנו, אנו מתגדלים ומתגברים, מתעצמים באור-חיים והויה עליונה... ובאור תורה וזיו חכמה" המפגש בין אותיות התורה לאותיות הנשמה יוצר חיבור של אורות המאיר את האדם ואת המציאות כולה. חיבור זה רמוז בברכת התורה: "אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו תורתנו". התורה מתאימה רק לישראל, ה' הטביע בעם ישראל טבע מיוחד, סגולה מיוחדת המתאימה לתורה והתאמה זו מאירה באור גדול.

לעיתים מתגלה כי קיימים שני מסלולים נפרדים האחד - אותיות התורה והשני - אותיות הנשמה, הפועלים במקביל ולעיתים נפגשים: "יש רגלי, שהולך בכח עינו בענינים העיוניים שבתורה בדרך כלל, ואינו נעזר במובנם של הענינים על ידי אותיות התורה. ויש מי שאין בו כוח ללכת רגלי, והולך על אתון דאורייתא גם באותם הענינים שהם פשוטים וראוי לאדם בריא ללכת בהם רגלי בכחו העצמי" (אורות

מנחות כט, א) הגיע למדרגה זו. עלולה להיות התנגשות בין אותיות הנשמה לאותיות התורה: "ההארה שהיא למעלה מן האותיות המחשביות, דוחקת היא את האותיות ומטשטשתן... ההארה סובלת בהגבלתה על ידי האותיות, נגד הטבע המתרחב שלה, והאותיות סובלות דוחק של התפשטות נגד טבען" (שמונה קבצים קובץ ב, רסב). מציאות זו אינה תקינה ולכן ממשיך הרב וכותב: "ועל ידי צער גדול, וברחמים רבים... מתאחים שני היסודות, של הארה רוחנית עליונה שאינה סובלת גבולים, עם אותיות הדורשות הגבלה ובידור מצומצם, לבנות בנין קבוע" (שם).

במעמד הר סיני, קיבל עם ישראל תורה מן השמים, יתירה מכך חל שינוי בנשמותיהם של ישראל. חז"ל אומרים שפסקה זוהמת הנחש מכל מי שעמד למרגלות הר סיני, היינו: שחל שינוי נשמתי בכל אחד ואחד. דורות רבים יהודים עסקו בתורה, הדגש היה בחיבור לאותיות התורה. בדור שלנו קיימת תביעה לחיבור התורה לאותיות הנשמה. תביעה זו היא אמיתית, והיא אחד מסימני הגאולה הרוחנית שאנו נמצאים בעיצומה. יהי רצון שנזכה לחיבור אמיתי לתורה.

הרב בניו ברונר, צפת ת"ו
bnayahu10@gmail.com

עליות מתגלה כי קיימים שני מסלולים נפרדים האחד - אותיות התורה והשני - אותיות הנשמה, הפועלים במקביל ולעיתים נפגשים: "יש רגלי, שהולך בכח עינו בענינים העיוניים שבתורה בדרך כלל, ואינו נעזר במובנם של הענינים על ידי אותיות התורה. ויש מי שאין בו כוח ללכת רגלי, והולך על אתון דאורייתא גם באותם הענינים שהם פשוטים וראוי לאדם בריא ללכת בהם רגלי בכחו העצמי" (אורות

נקודות למחשבה ודיון

- מהן "אותיות הנשמה"?
- מה הייתה מעלתו של רבי עקיבא?
- מדוע עלולה להיות התנגשות בין אותיות התורה לאותיות הנשמה, וכיצד מתמודדים עמה?

אדם ואדמה הגיגים לחג השבועות

ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש. החברה הישראלית במהותה היא מסגרת קדושה. קדושים תהיו! ונקדשתי בתוך בני ישראל. קדושה נאמרת רק בציבור ורק ציבור יכול היות קדוש. מצווה על המלך לכתוב לו ספר תורה ממלכתי, נוסף על ספר התורה הפרטי בו חייב כל יהודי. כי הממלכתיות נושאת ערכים מקודשים. ומשום כך שושלת המלוכה בישראל נמשחת בשמן המשחה המקודש. היא לא נחשבת להדיוט שאסור לסוכו בשמן זה. יש בה סממן של קדושה. תפיסה זו מנוגדת למקובל בעולם שהדת היא עניין פרטי. לפי המקובל מדינה היא מסגרת חילונית במהותה. לחיים הדתיים יש מקום רק במסגרת פרטית של יחידים בביתם, או לכל היותר, של יחידים המתאספים במקרה יחד לחברות קהילתיות לצורך מצוות הדת. הלאום והמדינה חילוניים. יש המתיחסים כך בטעות גם למדינת ישראל. זו "אינה חברה אחריות גדולה - אלא יסוד כסא ה' בעולם" (עפ"י אורות עמי קס).

זה היה שורש הוויכוח בין הצדוקים והפרושים על קצירת העומר. הפרושים פירשו על פי קבלה למשה מסיני שקצירת העומר דוחה שבת. הצדוקים סברו שאינה דוחה שבת. טענת האחרונים היתה: איך יתכן שקצירת שעורים,

שהיא פעולה "חילונית" כלכלית מובהקת, תדחה את השבת, היום המקודש ביותר; הוויכוח ביניהם היה סביב השאלה, האם ציבוריות, התיישבות וחקלאות בארץ ישראל, הם ערך או צורך? טעותם הבסיסית של הצדוקים הייתה שלדעתם התיישבות וחקלאות בארץ ישראל הם צורך אנושי בלבד. לציבוריות ישראלית אין שום משמעות מיוחדת מעבר לפרטים. היא חסרת ערך לדעתם, היא רק מסגרת של פרטים שהתאגדו יחד לקידום האינטרסים האישיים שלהם. "חברת אחריות גדולה" בלשון הרב. אך הפרושים פירשו אחרת. נכון הוא שכל חקלאי וחקלאי באופן אישי חורש, זורע וקוצר - בדרך כלל למטרות פרנסה, אדם בונה לעצמו קורת גג ומחפש חברה טובה לגור איתה, גם מסיבות של נוחיות אישית וחברתית. אך סך הכל של הפרטים, המסגרת הכללית שלהם, היא ערך. מטרת ההתיישבות והחקלאות בארץ ישראל על פי התורה אינן למטרות כלכליות גרידא. לציבוריות ישראלית יש משקל איכותי ולא רק כמותי. ההתיישבות בכלל והחקלאות בפרט בארץ ישראל הן ערך ולא רק צורך. יש בכל אלו קדושה, ולכן - באופן יוצא מן הכלל - קצירת העומר לשם הקרבת העומר, כקרבת ציבור במקדש, דוחה אפילו שבת; העומר מתיר את החדש במדינה,

ולנץ ברחובה של עיר" מפני הטומאה הרעיון המאחד את החקלאים כולם להתכנסות משותפת זו הוא העלאת הביכורים למקדש, השאיפה לחיי טוהר וקודש. הקרבה אל הטבע, אל השדה, מטרתה להרחיק את האדם מהטומאה שבתרבות המלאכותית. זהו המכנה המשותף של החברה החקלאית הישראלית. ולכך צריכה לשאוף כל החברה.

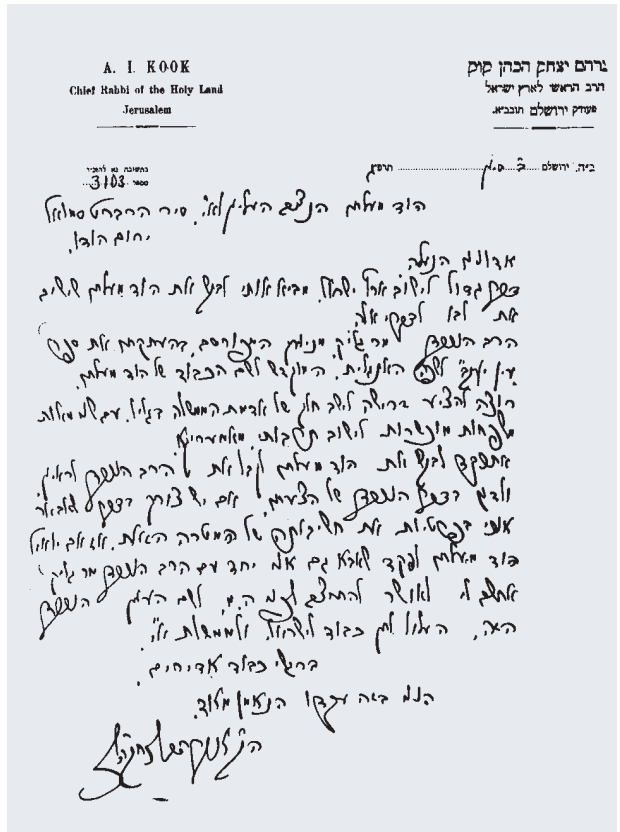
הקהילה היהודית בכל הדורות נקראה "קהילת קודש". כי המכנה המשותף שלה היה - יהדות. היא שימשה כמסגרת שבה ניתן לחיות ביחד חיים יהודיים. אין אפשרות לקיים חיים יהודיים ללא שיתוף קהילתי. מוסדות, כגון בית כנסת, בית מדרש, תלמוד תורה, מקוה, בית דין, בית קברות, שחיטה, כשרות, עזרה הדדית, קופת צדקה וגמ"ח יכולים להתקיים רק במסגרת קהילתית. הקהילה היהודית התפוררה בדורות האחרונים, סמוך לשיבתנו ארצה. גם העליה ארצה תרמה תרומה משמעותית לכך. הקהילות, ששמרו על גיבוש בחו"ל, התפרקו. בארץ אומנם הרבה מהפונקציות הקהילתיות מתקיימות ע"י המדינה והשלטון המקומי, במידה מסוימת כך נאה וכך יאה. אך בכל זאת עדיין יש צורך רב בקהילה ויש להחיותה מחדש. סתירה זו היא צורך בניין. הקהילות הגלותיות התפרקו כדי ליצור כאן את הקהילה הארץ-ישראלית. המאפיין אותה הוא שלא רק התכנים הרוחניים מבטאים את קדושתה אלא גם החיים הכלכליים והמעשיים. בארץ ישראל גם בטחון ומדיניות, כלכלה ומדע, חינוך ותרבות, משפט ומשטרה חייבים לשאת אופי ערכי. זו ארץ שגם עפרה מקודש, גם החומר רוחני הוא.

יישוב יהודי בא"י על פי זה, אינו התאגדות למטרות כלכליות, חברתיות או איכות חיים בלבד. ישוב פירושו חברה ערכית, שהמאחד אותה הוא רעיון של ישוב הארץ, ובישוב חקלאי - גם עבודת הקודש בשדה אשר ברכו ה'. השותפות מתבטאת לא רק בפעילות משקית, אלא גם בשותפות רוחנית; בלימוד תורה, בתפילה ובמעשי צדקה וחסד בתוך הציבור ובציבורים אחרים.

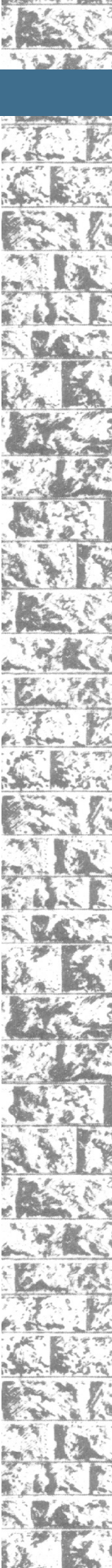
הפרושים פירשו את חג הביכורים כחג שבו מועלית האדמה וערכיה לדרגה רוחנית. הנפת שתי הלחם כהשלמה להנפת העומר משמעותה הרמת הארץ לשמים. הצדוקים השפילו את האדם לדרגת אדמה. תרבותם, ערכיהם, ליתר דיוק צרכיהם, היו ארציים ומגושמים. הם העריכו את העפר שבאדם יותר מאשר את האדם שבו. הפרושים הלכו בדרך הפוכה. הם לא סגדו חלילה לאדמה. אדרבה, הם העלו את האדמה לדרגת אדם, ע"י זיקוקה והעלאתה ע"י יציקת ערכים נעלים לתוכה. העלאת הביכורים היא אחת הדוגמאות לכך וכן יתר המצוות התלויות בארץ. "בעצרת כולם מודים

והביכורים מתירים את החדש במקדש. המדינה והמקדש - תוכן אחד להם. ספירת העומר מגשרת בין המדינה למקדש. עמנו גוי קדוש הוא, ארצנו ארץ הקודש היא, קהילותינו קהילות קודש הן. ישובינו וישובותינו קודש הם גם מדינת ישראל "כסא ה' בעולם" צריכה להיות מדינת קודש. את הביכורים היו מעלים לירושלים בטקס מיוחד. השור הולך לפניו וקרניו מצופות בזהב ועטרה של זית על ראשו. מפרש מרן הרב קוק זצ"ל, שהשור, הבהמה הגסה - שבאמצעותה חורש האדם את שדהו ובאמצעותה הוא מתעשר - אינו המטרה העיקרית של עבודת האדמה. מטרתה הסופית היא הזית, שמשמנו מאירים, לאורו לומדים תורה "כי נר מצוה ותורה אור".

"כל העיירות שבמעמד מתכנסות לעיר של מעמד

אגרת מהרב לנציב העליון, הרבסט סמואל, בבקשה לקבל לראיון את מר גליק מניו יורק, "הרוצה להציע... ליישב חלק של אדמת הממשלה בגליל עם שש מאות משפחות מוכשרות לישוב תרבותי מאמריקה"

אישים ואירועים

בחי מרן הראי"ה זצ"ל

סיון תרפ"ט 1929 מרן הרב פונה בקריאה ליהדות פולניה וליהודי א"י להגביר את כוחה של תנועת "המזרחי" בקונגרס הציוני הטי".

ראש הרבנים לארץ ישראל על הבחירות לקונגרס הציוני אחים אהובים, מלאי ציפיה ואור ישועה, מציון ומקודש!

הנה ימי הקונגרס הציוני הט"ז הולכים וקרבים. רבבות אלפי אחים מחכים בלבות כמהים על התוצאות של ההחלטות המעשיות והמוסריות שתצאנה מהכנסיה הזאת, המעונינת ביסודה בארץ הקודש והרחבת בנינה וישובה להגברת התנועה של תחית האומה ושל שיבת בניה אל מנוחתה ונחלתה.

והנה אנו יודעים מתוך כל הכרת האמת, שעל כל השאיפות וכל המבוקשים אשר הם מוכרחים להתבטא ולהתגשם בחיים על ידי הקונגרס לעבודת הבניין הלאומי שלנו בארץ ולהתקדמותו, עומדת היא שאיפת-השאיפות ומגמת-המגמות כולן, היא השאיפה: שרות הקדושה והטהרה היהודית, נשמת התחיה הלאומית וסוד קיומה וגדולה, תהיה המנצחת לפנינו בכל המפעלים והרעיונות ההולכים ומתרחבים במסיבות של התנועה הלאומית, רבת העוז והתפארת, שמתוך החיוב של הדבר הגדול הזה אנו למדים את השלייה, כלומר, מתוך הצורך של הופעת הרוח הנשגב של היהדות בטהרת קדושתה במפעלינו הלאומיים, אנחנו למדים את הצורך לשלול מהם את כל מה שהוא עומד כצר נגדה, שעל זה אנו צריכים לבצר כוחות חיים רעננים מאד.

והנה אחים, סוד גלוי הוא שאין לנו כח אחר מפלגתי בתוך הציוניות הכללית שיעמוד בורוע חשופה של גבורת רוח בשביל התקדמות חיי היהדות בטהרתם בבנין הארץ ההולך ומתחדש, במובן המעשי והרוחני, רק המזרחי לבדו. מצפים אנחנו אמנם ליום אשר רוח הטוהר ממקור הנשמה הישראלית, רוח ד' אשר על עמו, יעבור על כל בנינו ובנינו, וממעל לכל פילוג מפלגתי נעמוד כולנו שכס אחד על משמרת הקודש, אבל לעת עתה המזרחי ונושאי דגלו הם המה המנצחים על מהלך הרוח הזה בתוך חגוי התנועה.

ודבר ברור הוא, שכל אשר יגדל כח המזרחי בקונגרס, כל אשר תתאדר השפעתו, ככה תצא היהדות הנאמנה מתוכו בוד נצחון וככה תגדל תפארת מפעלנו הכללי בעיני כל ישראל, והדרו יראה על פני תבל גם לעיני עמים רבים.

על כן זאת היא בקשתי מכם, אחים יקרים, הרבו להצביע בשביל חברי המזרחי להקונגרס הט"ז הבע"ל.

דביעין לכם" כלומר בעצרת יש מצוה לשמוח גם את הגוף. דווקא מתן תורה בעצרת הוא שמעלה גם החומר לדרגה של קדושה. לכן הלחם המונף בעצרת היה חמץ בניגוד לציוני הרגיל "כל שאור וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה לה". החל משבועות ניתן להביא את ביכורי הפירות המכילים גם דבש. החמץ והדבש באים לענג את הגוף ואינם צורך הכרחי לקיום האדם. הם נחשבים בדרך כלל למותרות. הם עלולים להטות את האדם מיעודו. אולם עם מתן התורה החשש מהם פוחת. כשהתורה בראש גם השאור וגם הדבש משתלבים בסולם האמצעים המאפשרים רמה רוחנית גבוהה יותר.

התורה ניתנה אומנם במדבר, במקום ריק מחיי עושר וכבוד. כדי לשאוף לחיי רוח נעלים יש להתנתק במידה ידועה מהחומר. אולם ההתנתקות אינה מטרה אלא רק אמצעי. חכמת המסכן בזויה. ולכן כשעם ישראל כבר חנה נגד ההר מתוך רצון גמור לקבל את התורה בשמחה, ירד גשם נדבות על ההר הצחיח וזה התמלא כולו בציצים ובפרחים נודפי ריח טוב. אין עימות בין חומר לרוח אלא הרמוניה מאוחדת.

"אין השכינה הכללית שורה אלא בעם מלא גבורה, עושר וקוממיות".
נע"י מאמרי הראי"ה עמ' 183-177, הקדמה לשבת הארץ, אורות, אורות ישראל פרק ו'.

הרב יעקב אריאל
רב העיר רמת גן ת"ו

אחיכם הנאמן המברככם מקודש בכל הגות רוח ונפש
אברהם יצחק הכהן קוק

בפגישה עם חברי הקונגרס הציוני. ליד הרב קוק הראשון לציון הרב יעקב מאיר, ראשון מימין הרב יהודה לייב מימון.

אור חדש על ציון תאיר

ומתוך האור הישן,
האורה שברא צור כל העולמים
מאז מראשית,
מאור קדום זה,
שנננו בנשמת ישראל באורה של תורה,
מהאור הישן הזה יורח לנו אור חדש,
אשר על ציון יאיר,
ונזכה כולנו במהרה לאורו,
בגווני השונים והמאוזחדים במקורם
באור חיים שלמים,
אשר יקיפו את כל הווייתנו
ויאחדו את כל פרודותנו
במדינה ובמקדש
שיבנו יחדיו
במהרה בימינו אמן.

הרב יעקב מאיר זצ"ל - שבעים שנה להסתלקותו

ירושלים, ז' אדר התרט"ז - ירושלים, ח' סיוון התרצ"ט

וניהל את הקהילה בחכמה רבה. בימי מלחמת העולם הראשונה, לאחר השריפה הגדולה בעיר סאלוניקי שארעה בשנת תבערה (תרע"ז) התפרסם במעשי הצלה שיזם. שריפה זו כילתה כמחצית מבנייני העיר ואף את כל כתבי היד שלו. הרב ארגן במסירות את הסיוע לנפגעים; הקמת אהלים וצריפים, גיוס רופאים, תרופות, מים, מזון, כסף ולבוש. במעשיו אלו זכה להערכה ולהערצה רבה, הן מבני ברית והן מכאלה

מנעוריו ועד לאחרית ימיו עסק בצרכי צבור. שאף לאחדות כלל ישראלית שהיתה אבן יסוד בכל פעלו הציבורי. בכל מקום שפנה הרב מאיר ה' הצליח בידו בנועם דברותיו, ובחכמתו הרבה. בפניו המפיקים חדווה ובינה רכש את ליבם של בני שיחו. אביו, כלב, מעשירי ירושלים ונדיביה החזיק בידם של תלמידי חכמים והקדיש תשומת לב רבה לבנו יחידו שמגיל צעיר היה נושא כליו ותלמידו של

הראב"ד המקובל הרב אהרן עזריאל, ראש ישיבת בית אל. הרב מאיר היה הרוח החיה בעדה הספרדית, בבתי הדין שלה ובכל פעילות ציבורית שעמדה על הפרק. איש ציבור המעורב בין הבריות וחביב על כולם. פעל לפתח בירושלים מפעלים ומוסדות חדשים שהביאו ברכה לקהילה היהודית הענייה. בשנת תרל"ט היה בין היוזמים ליסוד בית החולים "משגב לדך"; שימש שליחם של ראשי הקהילה הספרדית בירושלים ובמיוחד שליחו של הרב יעקב שאול אלישר (הישי"א ברכה) למקומות ולתפקידים מיוחדים בארץ ובקהילות ישראל בגולה. הוא התבקש ליצור קשרים עם קהילות חדשות ומאידך, לחזק קשרים קיימים וגם להתגבר על קשיים שונים העלולים למנוע תמיכה מהקהילות ביישוב. כמו כן פעל להשכנת שלום ואחדות בין אישים וארגונים יהודיים בארץ ובעולם. בהשתדלותו נוסדה ביפו בשנת תרמ"ח

"אגודת התאחדות" שקרבה בין יהודים - ספרדיים ואשכנזים. הודות להשתדלותו וכוח דיבורו המושך מונה הרב נפתלי הרץ הלוי, ראב"ד עדת האשכנזים לרב כולל לשתי העדות. הוא השכיח שלום בין הספרדים למערביים בירושלים; ארגן מחדש את ישיבת "תפארת ירושלים"; פעל להשכנת שלום בקהילה היהודית בחברון; קרב את התימנים לכולל הספרדי ופעל שלא יפרשו ממנו. כמו כן, ייסד עם הרב חיים הירשנזון את החברה "שפה ברורה" במטרה להפיץ את השפה העברית; סייע בהצלתם של יהודי פרס לבל יגורשו מן הארץ; פעל לפתרון שאלת השמיטה בשנת תרס"ג וצייד בהיתר המכירה. הודות לפועלו ולקשריו עם יהודי בוכארה העשירים הוקם בירושלים המוסד הגדול "בית חינוך היתומים הספרדי"; סייע ועמד בראש ועדי פעולה לבניית מספר שכונות עבריות בירושלים בהן; "רחובות" (כיום "שכונת הבוכרים") "עזרת ישראל" ו"ימין משה".

עם יסוד הרבנות הראשית לארץ ישראל באדר א' תרפ"א נבחר הרב יעקב מאיר זצ"ל יחד עם הרב אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל לרבנים ראשיים לארץ ישראל. הרב מאיר כיבד מאוד את הראי"ה. בשבת הראשונה לאחר הבחירה דרשו הרבנים בביהכ"נ על שם רבן יוחנן בן זכאי בעיר העתיקה. כשסיים הרב מאיר את דרשתו ביקש מהקהל לקום על רגליו לכבוד הגאון מרן הרב שעמד לדרוש. הקהל כולו עמד כאיש אחד...

בעת ששימש כרב ראשי וכראשון לציון (כשמונה שנים) הביא לריכוז הישיבות הספרדיות במרכז אחד, ופעל רבות למען בנייה, פיתוח וביסוסה של ישיבת "פורת יוסף".

הרבנים הראשיים נהגו ללכת יחדיו לכל החגיגות ולכל קבלות הפנים שנערכו על ידי ממשלת המנדט. הם לחמו בעוז נגד כל פגיעה בקודשי ישראל תוך כדי כתיבת מכתבי מחאה לנציב העליון; פרסמו כרוזים משותפים בנושאים מגוונים ויצאו לסיורים ברחבי ארץ ישראל כדי לעודד את המתיישבים ולקרנם לאביהם שבשמיים; השניים נכחו בטכסים יצוגיים כמו הנחת אבן פינה להקמת יישובים או מוסדות חדשים. אחת מן הפעולות הנחרצות ביותר הייתה תביעת הרבנים למען חפזת המוחלטת של אברהם סטבסקי שהואשם ברצח חיים ארלוזורוב. עדי שמיעה סיפרו שהראי"ה הצהיר בפומבי שהוא מוכן להישבע שאברהם סטבסקי נקי וטהור. ביוזמתו חתמו כל גדולי הרבנים בא"י על כרוז בו הודיעו על חפזתו של סטבסקי. הדבר זעזע את שלטונות המנדט כיצד הרבנים קוראים תיגר על בית המשפט, הם הוזמנו לראשי השלטון אולם עמדו בתוקף על דעתם.

כאשר נודע לרב מאיר על פטירת הראי"ה נשאר עומד על מקומו המום ומזועזע, ובקול ענות חלושה אמר: "הסתלקותו של חברי היקר, פאר הדור ומאורו, עמו עבדתי ונשאתי בעול באהבה ובאחוה בנשיאות הרבנות הראשית לארץ ישראל משנת תרפ"א ואילך היא עבורי מכה איומה וקשה, ואין מילים בפי להביעה, כיצד אבכך פאר ישראל, ואין מזור לפצע האנושי! איכה אשא את האבידה העצומה שאבדה לי ולכל היישוב העברי...".

תנצב"ה וזיע"א.

ד"ר גיורא פוזיילוב
ירושתי"ו

ביבליוגרפיה: מ"ד גאון, יהודי המזרח בא"י, ח"ב, ירושלים התרצ"ח, עמ' 370-361. הרב מ"צ נריה, לקוטי הראי"ה, חלק א-ב, עפ"י מפתח השמות. שמוחה רז, מלאכים בבני אדם, ירושלים תשס"ה, עפ"י מפתח השמות.

לאחר פטירתו של הראשון לציון החכם באשי - הרב יעקב שאול אלישר, התקיימו בחירות לתפקיד נכבד זה, וביום כ' באלול תרס"ו נבחר הרב מאיר לראשונה, כמעט פה אחד לתפקיד הרם. הרב אף הוכתר בגלימת רבנות בבית הכנסת על שם רבן יוחנן בן זכאי, אולם אז קמו עוררין על המינוי, בין "הטענות" שגרמו להתפטרותו היתה האשמתו באהדה לתנועה הציונית, תנועה שלא היתה חוקית בממלכה העות'מאנית. "כהוכחה" לדבריהם ציינו המלעיזים, שחותמו של הרב ששימש מנהל בית יתומים הוא 'מגן דוד' ובתוכו המילה 'ציון'. כדי למנוע מחלוקת התפטר לאחר מספר חודשים ממשרה זו. בחודש סיוון תרס"ז נבחר לשמש כרבה של קהילת סאלוניקי, שם הקדיש את פעילותו לחינוך הדור הצעיר בקידום תלמוד התורה בו למדו כ-1,500 תלמידים, וגן הילדים העברי בו למדו כ-300 ילדים וילדות המדברים עברית כשפת אם. ייסד מוסדות צדקה וחסד רבים

להנצחת זכרו של
א"מ המחנך הרה"ח אלכסנדר בן-נון זצ"ל
שעלה לארה"ק בסיוע מרן הרב זצ"ל
ומסר נפשו על חינוך ילדי ישראל
איש ירושלים - נלב"ע ביום כ"ח באייר

מגד ירחים
עלון חדשי בהוצאת "בית הרב"
רח' הרב קוק 9, ת.ד. 6275, ירושלים 91062
טל' 02-6232560 פקס' 02-6242908
betharav@zahav.net.il • www.moreshet.co.il/beit-harav
ניתן לקרא את העלון "מגד ירחים" גם באתר: www.yeshiva.org.il
עריכה: שושנה רייך עיצוב גרפי: אופירה קרובר

